EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 12.1.2011
COM(2011) 11 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Gada izaugsmes pētījums: ES visaptverošās reakcijas uz krīzi izveide

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Gada izaugsmes pētījums: ES visaptverošās reakcijas uz krīzi izveide

Konteksts

Pirmais Gada izaugsmes pētījums liecina par jaunu posmu ekonomikas pārvaldībā ES un pirmo ekonomikas politikas koordinācijas „Eiropas pusgadu". ES ir rīkojusies izlēmīgi, lai novērstu krīzi, kā rezultātā valsts finanšu pasliktināšanās un bezdarba līmeņa pieaugums bija mazāk izteikts nekā citur pasaulē. Pateicoties augstam ES sociālās aizsardzības līmenim, krīzes smagākās sekas tika mazinātas, tomēr ekonomikas atveseļošanās Eiropā norit lēni produktivitātes vājās izaugsmes dēļ.

Saskaņā ar jaunākajām aplēsēm ekonomika sāk atgūties, lai gan tas vēl nenotiek vienmērīgi. Lai arī finanšu tirgi aizvien ir nestabili, reālajā ekonomikā dažus ceturkšņus bija vērojama uzlabošanās, ko veicināja eksporta apjoma pieaugums pēc tirdzniecības atsākšanās globālā mērogā. Tomēr aizvien saglabājas neskaidrības. Atgriežoties pie izaugsmes, atjaunotas uzticības periodi mijas ar problēmām, arī to risku dēļ, kas saistās ar valsts parāda tirgu. Eiropas ekonomikās jāveic būtiski pielāgojumi. Finanšu nozarē situācija vēl nav normalizējusies, un ir vērojama neaizsargātība pret stresu un atkarība no valsts atbalsta. Situācija vēl nav stabila kreditēšanas jomā, un daudzās dalībvalstīs joprojām ir pārāk liels mājsaimniecību un korporatīvais parāds.

Krīzes ietekme

Neraugoties uz ES tūlītējo reakciju, krīzei ir tālejošas sekas. Tā radīja lielus saimnieciskās darbības zaudējumus, būtisku bezdarba palielinājumu, strauju produktivitātes kritumu un stipri novājināja valsts finanses. Paredzams, ka līdz 2012. gada beigām dalībvalstu ražošanas līmenis aizvien būs zemāks nekā pirms krīzes reģistrētais rādītājs. Kopumā valstu bruto parāds 2010. gadā pieauga līdz aptuveni 85 % no IKP euro zonā un līdz 80 % — visā ES. Krīzes ietekme uz budžetu pastiprinās demogrāfisko pārmaiņu ietekmi, kas ilgtermiņā radīs papildu fiskālo slogu aptuveni 4,5 % no IKP. Strukturālās nepilnības, kas nebija novērstas pirms krīzes, kļuva pamanāmākas un steidzamas.

Krīze ir nelabvēlīgi ietekmējusi Eiropas sabiedrību, neraugoties uz labklājības sistēmu sniegtajiem atvieglojumiem. Galvenā problēma ir bezdarba pieaugums. Kopumā 9,6 % no strādājošo iedzīvotāju skaita ir bezdarbnieki. Dažās valstīs bezdarbs jauniešu vidū sasniedz pat 40 %. Lēš, ka Eiropā aptuveni 80 miljoni cilvēku dzīvo zem nabadzības sliekšņa.

Ekonomikas krīze bija globālā krīze, bet tās sekas visā pasaulē ir ļoti atšķirīgas. Lai arī bezdarba un valsts deficīta līmenis straujāk pieauga ASV nekā ES, krīze palielināja darba ražīguma starpību starp ES un ASV. Problemātisks jautājums joprojām ir cenu un izmaksu konkurētspēja. Jaunajās tirgus ekonomikas valstīs izaugsme atgriežas ātrākā tempā, lai arī dažas no tām saskaras ar būtiskām ekonomikas problēmām. Tādēļ ES krīze jāizmanto, lai izlēmīgi risinātu jautājumus par konkurētspēju globālā mērogā.

Perspektīvas

Krīze varētu ilgstoši ietekmēt izaugsmes potenciālu. Paredzams, ka vidējā termiņā Eiropā izaugsmes potenciāls saglabāsies zemā līmenī (aptuveni 1,5 % līdz 2020. gadam), ja netiks veiktas strukturālas darbības, proti, lai atrisinātu darba produktivitātes starpību attiecībā pret mūsu galvenajiem konkurentiem. Ņemot vērā ekonomikas atveseļošanās cikliskumu, tā nevar nodrošināt pietiekamu stimulu, lai Eiropa atgūtu vadošo pozīciju ekonomikā, kas tai bija periodā pirms krīzes, un absorbēt uzkrāto deficītu.

Lai novērstu stagnāciju, neilgtspējīga parāda tendences, uzkrātās nelīdzsvarotības un nodrošinātu konkurētspēju, pašreiz Eiropai jāpaātrina valsts finanšu konsolidācija, finanšu nozares reforma un jāsāk gatavoties strukturālām reformām.

Tādēļ Eiropadome pieņēma stratēģiju „Eiropa 2020", nosakot vērienīgus mērķus jaunam izaugsmes virzienam[1]. Dalībvalstu provizoriskajās norādēs par savas valsts mērķiem saistībā ar stratēģijā „Eiropa 2020" noteiktajām piecām jomām skaidri iezīmēts virziens ES mērķu sasniegšanai.

Ja stratēģija tiks pilnībā īstenota, tā palīdzēs ES izkļūt no krīzes spēcīgākai un padarīt ES par gudru, ilgtspējīgu un integrējošu ekonomiku ar augstu nodarbinātības, ražīguma un sociālās kohēzijas līmeni. Tā nodrošinās konkurētspējīgu divdesmit pirmā gadsimta sociālo tirgus ekonomiku, paaugstinot tirgus dalībnieku, uzņēmumu un arī pilsoņu uzticību.

Gada izaugsmes pētījums sāk „Eiropas pusgadu"

Šajā kontekstā ES arī nolēma mainīt savu ekonomikas pārvaldību. 2011. gada janvārī sākas pirmais „Eiropas pusgads" attiecībā uz *ex-ante* policijas koordinēšanu, ko uzsāka ar šo Gada izaugsmes pētījumu, kas ir stratēģijas „Eiropa 2020" būtisks elements.

Gada izaugsmes pētījumā apvienotas dažādas darbības, kuras ir svarīgas, lai stiprinātu ekonomikas atveseļošanos īstermiņā, ietu kopsolī ar mūsu galvenajiem konkurentiem un sagatavotu ES stratēģijas „Eiropa 2020" mērķu sasniegšanai.

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Komisija izvēlējās nākt klajā ar 10 prioritārām darbībām. Komisija turpinās darbu daudzās citās politikas jomās, piemēram, tirdzniecības un iekšējās politikas jomās. Tās šajā paziņojumā nav apskatītas. Šajā paziņojumā Komisija uzmanību velta integrētai pieejai attiecībā uz atveseļošanos, norādot uz svarīgākajiem pasākumiem stratēģijā „Eiropa 2020" un ietverot trīs galvenās jomas:

– vajadzība veikt stingru fiskālo konsolidāciju, lai vairotu makroekonomikas stabilitāti,

– darba tirgus reformas nodarbinātības paaugstināšanai,

– kā arī izaugsmi veicinoši pasākumi.

Pirmais Gada izaugsmes pētījums ir paredzēts piemērošanai visā ES, bet tas būs jāpielāgo katras dalībvalsts īpašajai situācijai. Ierosinātais darbības virziens ir sevišķi svarīgs euro

---

[1] Paaugstināt nodarbinātības līmeni, palielināt ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, sasniegt mērķus klimata pārmaiņu un enerģētikas jomā, uzlabot augstākās izglītības vai līdzvērtīgas izglītības līmeni un samazināt mācības priekšlaicīgi pārtraukušo iedzīvotāju skaitu, veicināt sociālo integrāciju, novēršot nabadzību.

zonai, kuru patlaban ietekmē valsts parāda krīze. Fiskālā konsolidācija, strukturālās reformas un izaugsmi veicinoši pasākumi ir elementi, kas vajadzīgi euro zonas visaptverošai reakcijai uz krīzi.

Tomēr šādā visaptverošā atbildē būs jāietver citi elementi, piemēram, Eiropas finanšu stabilizācijas instrumenta (EFSI) pārskatīšana. Attiecībā uz minēto instrumentu Komisija uzskata, ka jāpastiprina EFSI efektīvas finansēšanas spējas un jāpaplašina tā darbības joma. Šis Gada izaugsmes pētījums arī veido ieguldījumu euro zonas visaptverošai reakcijai uz valsts parāda krīzi.

Turklāt ir jāizveido pastāvīgs mehānisms suverēno krīžu atrisināšanai, lai tirgos nodrošinātu noteiktību un stabilitāti. Jaunajam Eiropas Stabilitātes mehānismam 2013. gadā būtu jāpapildina jaunā pastiprinātas ekonomikas pārvaldības sistēma, kuras mērķis ir efektīva un stingra ekonomikas uzraudzība, tostarp pašreizējo finanšu atbalsta mehānismu pārskatīšana.

Šim paziņojumam pievienoti 3 ziņojumi, kuros ietverta Komisijas novērtējuma sīkāka analīze un novērtējums par stratēģijas „Eiropa 2020" sākotnējo izveidi dalībvalstu līmenī.

I. MAKROEKONOMIKAS PRIEKŠNOTEIKUMI IZAUGSMEI

1. Stingras fiskālās konsolidācijas īstenošana

Vissteidzamākais ES uzdevums ir atjaunot uzticību, novēršot neilgtspējīga parāda apburto loku, finanšu tirgu satricinājumu un lēnu ekonomikas izaugsmi. Valsts izdevumi jāatgriež ilgtspējīgā režīmā, kas ir priekšnoteikums turpmākai izaugsmei. Strukturālās budžeta bilances ikgadējās korekcijas 0,5 % no IKP apmērā būs acīmredzami nepietiekamas, lai izpildītu prasību tuvināt parāda koeficientus 60 % rādītājam. Tādēļ vajadzīga stiprāka konsolidācija, un tā būtu jāīsteno, pamatojoties uz Komisijas izstrādātiem pastiprinātiem fiskālajiem noteikumiem.

- Visām dalībvalstīm, īpaši tām, kurām jāveic pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, būtu stabili jāsaglabā valsts izdevumu pieauguma līmenis zem vidēja termiņa IKP pieauguma tendenču rādītāja, vienlaikus par prioritāti nosakot ilgtspējīgai izaugsmei labvēlīgus izdevumus tādās jomās ka pētniecība un jauninājumi, izglītība un enerģētika. Visām dalībvalstīm jāparāda, ka to stabilitātes vai konverģences programmu pamatā ir piesardzīgas izaugsmes un ieņēmumu prognozes.

- Dalībvalstīm, kurām jāveic pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, jānosaka izdevumu modelis un pasākumu kopums, kurus tās plāno veikt, lai novērstu pārmērīgu deficītu.

- Dalībvalstīm, kurām ir ļoti liels strukturāls budžeta deficīts, sevišķi augsts valsts parāda līmenis vai lielas finansiālās grūtības, 2011. gadā savi centieni jāpastiprina. Gadījumā, ja ekonomikas izaugsme vai ieņēmumi ir augstāki nekā paredzēts, jāpaātrina fiskālā konsolidācija.

- Dažām dalībvalstīm, iespējams, ir jāpaaugstina nodokļi. Netiešie nodokļi ir labvēlīgāki izaugsmei nekā tiešie nodokļi, savukārt nodokļu bāzes paplašināšana ir vēlamāka salīdzinājumā ar nodokļa likmju paaugstināšanu. Jānovērš nepamatotas subsīdijas, piemēram, videi kaitīgas subsīdijas.

2. Makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršana

Apjomīga un pastāvīga makroekonomiskā nestabilitāte ir galvenais nelīdzsvarotības avots. Daudzām dalībvalstīm ļoti steidzami jārisina savas nepietiekamās konkurētspējas jautājumi.

- Dalībvalstīm, kurām ir augsts tekošā konta deficīts un lielas parādsaistības, būtu jāizstrādā konkrēti koriģējošie pasākumi (tajos jāietver stingra un ilgtspējīga algu mērenība, tostarp indeksācijas noteikumu pārskatīšana algu noteikšanas sistēmās).

- Dalībvalstīm, kurām ir liels tekošā konta pārpalikums, jāidentificē iemesli un jārod risinājums pastāvīgi vājajam iekšējam pieprasījumam (tostarp jāturpina pakalpojumu nozares liberalizācija un jāuzlabo nosacījumi ieguldījumiem). Tomēr, ja iekšējais pieprasījums aizvien ir pieticīgs politikas vai tirgus nepilnību dēļ, jāizstrādā piemēroti politikas virzieni.

3. Finanšu nozares stabilitātes nodrošināšana

ES mērogā vairāk jāstiprina reglamentējošie noteikumi, turpretim ESRK un tām Eiropas uzraudzības iestādēm, kuras sāka darbību 2011. gada sākumā, jāuzlabo uzraudzības kvalitāte. Jāpaātrina banku restrukturizācija, lai aizsargātu finanšu stabilitāti un liktu pamatus kredīta sniegšanai reālajai ekonomikai.

- Ir svarīgi veikt banku, īpaši to banku, kuras saņēma ievērojamas valsts atbalsta summas, restrukturizāciju, lai atjaunotu ilgtermiņa dzīvotspēju un nodrošinātu pareizi funkcionējošu kredīta kanālu. Pakāpeniski jāpārtrauc valsts finanšu atbalsts banku nozarei, ņemot vērā vajadzību aizsargāt finanšu stabilitāti.

- Atbilstīgi nesen saskaņotajai sistēmai Bāzele III bankām būs pakāpeniski jāstiprina sava kapitāla bāze, lai uzlabotu savas spējas izturēt nelabvēlīgus satricinājumus. Komisija arī strādā pie visaptverošas banku krīzes risinājuma sistēmas izveides. Turklāt 2011. gadā tiks veikta vēl viena vērienīgāka un stingrāka ES mēroga banku stresa pārbaude.

II. DARBA TIRGU MOBILIZĒŠANA, DARBAVIETU IZVEIDE

Pastāv risks, ka izaugsme atjaunosies, bet nenotiks pietiekami dinamiska darbavietu izveide. Ir būtiski risināt bezdarba jautājumu un novērst ilgtermiņa izslēgšanu no darba tirgus. Viens no stratēģijā „Eiropa 2020" noteiktajiem pieciem mērķiem ir līdz 2020. gadam paaugstināt nodarbinātības līmeni līdz 75 %. Pašreizējie rādītāji liecina par to, ka ES atpaliks no minētā mērķa par 2-2,4 %, un šo iztrūkumu var kompensēt, pieņemot pasākumus, lai radītu darbavietas un paaugstinātu dalību darba tirgū. Ņemot vērā ES iedzīvotāju novecošanos un relatīvi zemo darbaspēka izmantojumu salīdzinājumā ar attiecīgo rādītāju citās pasaules daļās, jāveic reformas, lai veicinātu prasmes un radītu stimulus darbam.

4. Padarīt darbu saistošāku

Augsts bezdarba līmenis, zema līdzdalība darba tirgū un mazāks nostrādāto stundu skaits salīdzinājumā ar attiecīgo rādītāju citās pasaules daļās apdraud ES ekonomikas sniegumu. Rādītāji par to strādājošo, kuriem ir neliela darba samaksa, jauniešu un otro pelnītāju dalību, ir satraucoši zemi. Visneaizsargātākajai iedzīvotāju grupai ilgtermiņā draud izslēgšana no darba tirgus. Tādēļ mācību un darba meklēšana ciešāk jāsasaista ar sociālās nodrošināšanas pabalstiem.

- Lai veicinātu pieprasījumu pēc darbaspēka un radītu izaugsmi, visās dalībvalstīs prioritāte jāpiešķir nevis nodokļiem par darbaspēku, bet gan citiem faktoriem.

- Jāuzlabo nodokļu atvieglojumu sistēmas un jāizveido elastīgi darba nosacījumi un bērnu aprūpes pakalpojumi, lai veicinātu otro pelnītāju līdzdalību darba tirgū. Jāpalielina centieni, lai samazinātu nedeklarētu nodarbinātību, pastiprinot esošo noteikumu īstenošanu un pārskatot nodokļu atvieglojumu sistēmas.

5. Pensiju sistēmu pārstrukturēšana

Papildus fiskālajai konsolidācijai jāveic pensiju sistēmu reformas, lai šīs sistēmas padarītu ilgtspējīgākas.

- Dalībvalstīm, kuras to vēl nav izdarījušas, ir jāpalielina iedzīvotāju pensionēšanās vecums un jānosaka saikne ar paredzamo mūža ilgumu.

- Dalībvalstīm prioritārā kārtā jāsamazina priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas un jāizmanto mērķtiecīgas iniciatīvas, lai nodarbinātu gados vecākus darbiniekus un veicinātu mūžizglītību.

- Dalībvalstīm jāveicina papildu privātie uzkrājumi, lai palielinātu pensijas laika ienākumus.

- Ņemot vērā demogrāfiskās izmaiņas, dalībvalstīm jāizvairās no tādu pasākumu pieņemšanas, kas saistīti ar pensiju sistēmām un apdraud valsts finanšu ilgtspēju un piemērotību.

- Komisija pārskatīs direktīvu par pensiju fondiem[2] un iesniegs jaunus pasākumus saistībā ar 2010. gadā publicēto Zaļo grāmatu par pensijām.

6. Panākt bezdarbnieku atgriešanos darbā

Krīzes laikā Eiropas labklājības nodrošināšanas sistēmas darbojās, lai aizsargātu cilvēkus. Tomēr, tiklīdz sākas ekonomikas atgūšanās, ir jāpārskata bezdarbnieku pabalsti, lai nodrošinātu, ka tie dod stimulu strādāt, pārtrauc atkarību no pabalstiem un veicina pielāgošanos ekonomikas attīstības ciklam.

- Dalībvalstīm jānosaka tādi sociālā nodrošinājuma pabalsti, kas mudina atgriezties darbā, vai iniciatīvas, kas ar ierobežota laika atbalstu ļauj bezdarbniekiem kļūt par pašnodarbinātajiem, kā arī nosacījumi, kas pabalstus ciešāk sasaista ar apmācību un darba meklēšanu.

- Dalībvalstīm, palielinot saskaņotību starp ienākumu nodokļu apmēru (jo īpaši attiecībā uz zemiem ienākumiem) un bezdarbnieka pabalstiem, jānodrošina, ka strādāt ir izdevīgi.

- Dalībvalstīm to apdrošināšanas sistēmas, kas paredzētas bezdarba gadījumiem, jāpielāgo ekonomikas attīstības ciklam, lai ekonomikas lejupslīdes periodos nodrošinātu labāku aizsardzību.

---

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. jūnija Direktīva 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp.).

7. Drošības un elastības līdzsvarošana

Dažās dalībvalstīs nodarbinātības aizsardzības tiesību akti rada darba tirgus neelastību un kavē lielāku līdzdalību darba tirgū. Šādi nodarbinātības aizsardzības tiesību akti ir jāpārskata, lai samazinātu darbinieku ar pastāvīgiem darba līgumiem pārmērīgu aizsardzību un nodrošinātu aizsardzību tiem, kas atstāti ārpus darba tirgus. Tajā pašā laikā svarīgi ir samazināt mācības priekšlaicīgi pārtraukušo skaitu un uzlabot sasniegumus izglītības jomā, lai jauniem cilvēkiem nodrošinātu piekļuvi darba tirgum.

- Lai uzlabotu nodarbinātības iespējas jaunajiem darbiniekiem, dalībvalstis varētu ieviest vairāk darba līgumu uz nenoteiktu laiku[3], kas aizstātu pašreizējos pagaidu vai nedrošos darba līgumus.

- Dalībvalstīm jāvienkāršo profesionālo kvalifikāciju atzīšanas sistēmas, lai veicinātu pilsoņu, strādnieku un pētnieku brīvu kustību.

III. IZAUGSMI VEICINOŠU PASĀKUMU PASTIPRINĀŠANA

ES spēs sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020" vērienīgos mērķus atiecībā uz ilgtspējīgu un visaptverošu izaugsmi tikai tad, ja nekavējoties tiks pastiprinātas strukturālās reformas pakalpojumu un preču tirgos, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi. Lai saglabātu konkurētspēju globalizētajā ekonomikā, dalībvalstīm nekavējoties jāīsteno plašas strukturālās reformas, kas nepieciešamas, lai uzlabotu vadošo pētījumu centru darbību un inovācijas spējas, idejas pārvēršot produktos un pasākumos, kas apmierina pieprasījumu ātras izaugsmes tirgos, kā arī izmantojot rūpniecības nozares tehnoloģiskās spējas un palīdzot MVU panākt izaugsmi un iziet starptautiskajā tirgū. Saskaņā ar ES reformu programmu būs jāizmanto arī jauni izaugsmes avoti un tradicionālās, uz resursiem balstītās attīstības trūkumi jāpārvērš jaunās iespējās ekonomikai, uzlabojot resursu efektivitāti. ES jāizmanto arī priekšrocības, ko nodrošina „iniciatora" stāvoklis attiecībā uz konkurējošiem produktiem un pakalpojumiem vides jomā.

Kā tas izklāstīts paziņojumā par Vienotā tirgus aktu, vienotais tirgus var būt svarīgs izaugsmes avots, ja tiek laicīgi pieņemti lēmumi par atlikušo šķēršļu novēršanu. Lai to nodrošinātu, Komisija 2011. – 2012. gadā Vienotā tirgus akta ietvaros prioritāti piešķirs izaugsmi veicinošiem pasākumiem, kā tas izklāstīts turpmāk.

8. Vienotā tirgus potenciāla pilnīga izmantošana

Joprojām svarīgas problēmas vienotajā tirgū rada šķēršļi ienākšanai tirgū un uzņēmējdarbības veikšanai. Pārrobežu pakalpojumi veido tikai 5 % no IKP, kas ir mazāk nekā trešā daļa no preču tirdzniecības, un tikai 7 % patērētāju iepērkas tiešsaistē, jo pastāv vairāki ierobežojumi, kas kavē pārrobežu tiešsaistes tirdzniecības attīstību.

- Visām dalībvalstīm ir pilnībā jāīsteno Pakalpojumu direktīva. Komisija izvērtē šīs direktīvas īstenošanu un iespēju veikt turpmākus izaugsmi veicinošus pasākumus, vēl vairāk atverot pakalpojumu nozari.

---

[3] Kā to ierosinājusi Komisija stratēģijas „Eiropa 2020" pamatiniciatīvā "Jaunu prasmju un darbavietu programma", COM(2010) 682, galīgā redakcija/2, 26.11.2010.

- Dalībvalstīm jāapzina un jānovērš nepamatoti šķēršļi profesionālo pakalpojumu jomā, piemēram, kvotas un „obligāta dalība", kā arī ierobežojumi mazumtirdzniecības nozarē, piemēram, nesamērīgi ierobežojumi attiecībā uz darba laikiem un dalījumu zonās.

- Komisija 2011. gadā ierosinās pasākumus, lai vienotajā tirgū novērstu e-komercijas diferencēšanu, pamatojoties uz ģeogrāfisko dalījumu. Turklāt tā ierosinās Eiropas ietvarlikumu intelektuālā īpašuma jomā, jo tas ir svarīgs faktors gan e-komercijas, gan digitālo nozaru attīstībai.

- Komisija turpinās veicināt Dohas sarunu kārtas noslēgšanu un risināt sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumiem ar tādiem partneriem kā Indija, Kanāda un *Mercosur*, turklāt tā pastiprinās sadarbību ar galvenajiem partneriem regulējuma konverģences jomā un palielinās simetrisku piekļuvi valsts iepirkuma tirgiem attīstītajās valstīs un valstīs ar strauji augošu ekonomiku.

- Komisija 2011. gadā ierosinās tiesību aktu, lai savlaicīgi noteiktu savstarpēji izmantojamus standartus, tostarp informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) jomā.

- Lai gan tas ir problemātisks jautājums, ir jāturpina darbs nodokļu jomā. Tam ir svarīgs ekonomiskais potenciāls, lai stimulētu izaugsmi un darbavietu radīšanu, samazinātu administratīvo slogu un novērstu šķēršļus vienotajā tirgū. Ir jālikvidē nodokļu režīmi, kas rada neizdevīgus apstākļus pārrobežu tirdzniecībai un ieguldījumiem. Jo īpaši Komisija 2011. gadā ierosinās pasākumus, lai modernizētu PVN sistēmu, ieviestu kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi un izveidotu koordinētu Eiropas pieeju nodokļu piemērošanai finanšu nozarē. Nodokļu jomas progress nozīmē arī to, ka līdz nepieciešamajam minimumam jāsamazina nodokļi par darbaspēku un jāpieņem Eiropas ietvarlikums par nodokļu piemērošanu enerģētikas nozarē atbilstoši ES mērķiem enerģētikas un klimata jomā.

9. Privātā kapitāla piesaistīšana, lai finansētu izaugsmi

Lai nekavējoties mobilizētu lielāku daļu privāto uzkrājumu ES un ārzemēs, ir nepieciešami inovatīvi risinājumi.

- Komisija iesniegs priekšlikumus par ES projektu obligācijām, lai apvienotu publisko un privāto finansējumu prioritārajiem ieguldījumiem, jo īpaši enerģētikas, transporta un IKT jomā, un šos inovatīvos finansēšanas instrumentus iekļaus arī turpmākajos priekšlikumos par nākamo daudzgadu finanšu shēmu.

- Lai atvieglotu MVU un jaunu inovatīvu uzņēmumu piekļuvi finansējumam, Komisija iesniegs priekšlikumus ar mērķi nodrošināt, ka riska kapitāla fondi, kas izveidoti vienā dalībvalstī, var brīvi darboties jebkurā ES dalībvalstī, un novērst atlikušos nodokļu šķēršļus pārrobežu darījumiem.

10. Nodrošināt izmaksu ziņā efektīvu piekļuvi enerģijai

Enerģija ir ļoti svarīgs izaugsmi ietekmējošs aspekts. Uzņēmumiem enerģijas cenas veido galveno izmaksu elementu. Patērētājiem elektroenerģijas rēķini veido ievērojamu daļu no mājsaimniecību izdevumiem, turklāt mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem šādi rēķini ir īpaša problēma. Dalībvalstu noteiktie pašreizējie plāni liecina, ka tās krietni atpaliks no

kopējā energoefektivitātes mērķa (20 %), kas noteikts stratēģijā „Eiropa 2020”. Tas nozīmē, ka tiktu zaudētas izaugsmes un darbavietu izveides iespējas daudzās nozarēs un reģionos.

- Dalībvalstīm nekavējoties un pilnībā jāīsteno trešā iekšējā enerģijas tirgus pakete.

- Dalībvalstīm ir jāpastiprina politika energoefektivitātes jomā. Tas nodrošinās ievērojamus ietaupījumus un palīdzēs izveidot darbavietas būvniecības un pakalpojumu nozarē.

- Komisija 2011. gadā ierosinās iniciatīvas, lai uzlabotu transporta, enerģētikas un telekomunikāciju infrastruktūru, kas nepieciešama pilnīgi integrēta vienotā tirgus darbībai.

- Komisija izstrādā ES mēroga standartus attiecībā uz energoefektīviem produktiem, lai palīdzētu paplašināt inovatīvu produktu un tehnoloģiju tirgus.

Izpildes nodrošināšana

Visneatliekamākais uzdevums 2011./2012. gadā ir izkļūt no apburtā loka, ko rada neilgtspējīgi parādi, traucējumi finanšu tirgos un zema ekonomiskā izaugsme. Šā Gada izaugsmes pētījuma galvenā prioritāte ir noteikt stabilu budžeta politiku, veicot pamatīgu fiskālo konsolidāciju, un atjaunot finanšu nozares normālu darbību. Otra prioritāte ir bezdarba līmeņa ātra samazināšana, izmantojot darba tirgus reformas. Tomēr šo abu prioritāšu risināšana būs neefektīva, ja vienlaicīgi netiks pieliktas pūles izaugsmes veicināšanai.

Šāda politika pozitīvi ietekmēs arī budžeta konsolidāciju, jo palielināsies nodokļu ieņēmumi un samazināsies valsts izdevumi par sociālajiem pabalstiem, turklāt tā palīdzēs samazināt turpmāko makroekonomikas nelīdzsvarojumu risku. Strukturālās reformas dos ieguvumus pat īstermiņā. Preču tirgus un darba tirgus reformas veicinās gan produktivitātes, gan nodarbinātības palielināšanos.

Tirdzniecība ir nozīmīgs izaugsmes virzītājspēks. ES ir liels neizmantots potenciāls preču un pakalpojumu eksporta jomā, tomēr Eiropas eksporta nozare cieta lielus zaudējumus pasaules tirdzniecības sabrukuma dēļ. Dažu dalībvalstu panākumi eksporta jomā liecina, ka veiksme pasaules tirgos ir atkarīga ne tikai no piedāvāto preču konkurētspējas, bet arī no plašākiem faktoriem, piemēram, nozaru specializācijas, inovācijām un spējām, kas nodrošina patiesu konkurētspēju.

Pirmajā Gada izaugsmes pētījumā Komisija ir noteikusi 10 darbības, kas ES jāveic 2011./2012. gadā un kas ietvertas stratēģijā „Eiropa 2020”. Komisija ierosina uz šī pamata izstrādāt Eiropadomes vienošanos, nosakot, ka dalībvalstis apņemsies īstenot minētās 10 darbības. Ņemot vērā dalībvalstu savstarpējo atkarību, jo īpaši euro zonā, „Eiropas pusgada” svarīgs elements ir *ex-ante* koordinēšana Padomē.

Pamatojoties uz Eiropadomes norādēm, dalībvalstīm līdz aprīļa vidum ir jāiesniedz vidēja termiņa budžeta stratēģijas, nosakot savas saistības atbilstoši stabilitātes vai konverģences programmām, un valstu reformu programmās jānosaka nepieciešamie pasākumi, lai atspoguļotu kopējo visaptverošo atbildi uz krīzi, kas ietverta stratēģijā „Eiropa 2020”. Pamatojoties uz Komisijas ieteikumiem, Padome līdz vasarai izdos katrai valstij paredzētas politikas norādes, kas dalībvalstīm jāņem vērā, sagatavojot budžetus 2012. gadam un īstenojot savu izaugsmes politiku. Atbilstoši integrētajai pieejai attiecībā uz politikas koordinēšanu Padome vienlaicīgi izvērtēs fiskālās un izaugsmes stratēģijas, uzmanību pievēršot to vērienīgumam, saskaņotībai un ietekmei ES mērogā, tostarp savstarpējai atkarībai euro zonā.

Komisija ierosina nākamajās Eiropadomes sanāksmēs regulāri pārskatīt šo stratēģiju īstenošanu, lai apzinātu trūkumus dalībvalstu un ES līmenī un ātri vienotos par koriģējošajiem pasākumiem. Šajā paziņojumā iekļautie priekšlikumi ļaus Eiropadomes nākamajā sanāksmē pieņemt konkrētus pasākumus, lai uzturētu un pastiprinātu dinamiku saistībā ar izaugsmi veicinošiem centieniem, un vienoties par grafiku, lai īstenotu visaptverošos pasākumus krīzes pārvarēšanai. Attiecībā uz pēdējo minēto jautājumu Eiropadome jau ir vienojusies par diviem uzdevumiem: līdz martam pabeigt darbu pie pastāvīgā Eiropas Stabilitātes mehānisma izveides un līdz jūnijam sagatavot tiesību aktu paketi, lai sekmētu ekonomikas pārvaldību ES. Tajā pašā laikā jaunās stresa pārbaudes rezultātu publikācijā tiks ietvertas stratēģiju norādes, kas jāņem vērā banku nozares atjaunošanā.

Pirmais Gada izaugsmes pētījums tiks nosūtīts arī Eiropas Parlamentam un citām iestādēm un valstu parlamentiem.